

NOVÝM PREZIDENTOM P. PELLEGRINI

Pred uplynutím päťročného mandátu prezidentky Zuzany Čaputovej sa na Slovensku uskutočnili v dňoch **26. marca a 6. apríla** ďalšie prezidentské voľby. Do boja o prezidentský palác bolo zaregistrovaných 11 uchádzačov – JUDr. Andrej Danko, 49 r. (Slovenská národná strana), Mgr. Patrik Dubovský PhD., 59 r. (NEKA), Krisztián Forró, 48 r. (Aliancia-Szövetség), JUDr. Štefan Harabin, 67 r. (NEKA), Ing. Ivan Korčok, 59 r. (NEKA), Ing. Mgr. Marian Kotleba, 46 r. (Kotlebovci – LSNS), Dr. h. c. Ing. Ján Kubiš, 71 r. (NEKA), Mgr. Igor Matovič, 50 r. (Slovensko, predtým OĽaNO), Mgr. Milan Náhlík, 48 r. (NEKA), Ing. Peter Pellegrini, 48 r. (Hlas – SD) a Mgr. Róbert Švec, 47 r. (Slovenské hnutie obrody). Ako uspeli v našich volebných okrskoch?

Volebný okrskok ORESKÉ

V zozname voličov bolo zapísaných 388 oprávnených osôb. Voleb sa zúčastnilo 230 voličov (t. j. 59,28%), ktorí odovzdali 229 platných hlasov. Tie rozdelili jednotlivým kandidátom nasledovne:

P. Pellegrini 127 (55,45%), I. Korčok 60 (26,20%), Š. Harabin 30 (13,10%), I. Matovič 9 (3,93%), J. Kubiš 2 (0,87%) a A. Danko 1 (0,49%). P. Dubovský, K. Forró, M. Kotleba, M. Náhlík a R. Švec nezískali ani jeden hlas. Nevolitelný kandidát A. Danko získal 1 hlas.

V 2. kole z 387 oprávnených osôb prišlo k volebným urnám 240 (t. j. 62,02%), ktorí pre dvojicu kandidátov na prezidenta SR odovzdali spolu 239 platných hlasov. P. Pellegrini získal 159 a I. Korčok 80.

Predsedičkou 10-člennej volebnej komisie vo VO Oreské bola Jaroslava Dundová a zapisovateľkou Iveta Popovičová.

Volebný okrskok STARÉ

V zozname voličov bolo zapísaných 613 oprávnených osôb. Voleb sa zúčastnilo 318 voličov (t. j. 51,88%), ktorí odovzdali 317 platných hlasov. Tie rozdelili jednotlivým kandidátom nasledovne:

P. Pellegrini 178 (56,15%), I. Korčok 87 (27,44%), Š. Harabin 34 (10,72%), M. Kotleba 8 (2,52%), I. Matovič 5 (1,57%), J. Kubiš 4 (1,26%) a P. Dubovský 1 (0,31%). A. Danko, K. Forró, M. Náhlík a R. Švec nezískali ani jeden hlas.

V 2. kole zo 609 oprávnených osôb prišlo k volebným urnám 340 (t. j. 55,83%), ktorí pre dvojicu kandidátov na prezidenta SR odovzdali spolu 337 platných hlasov. P. Pellegrini získal 236 a I. Korčok 101.

Predsedičkou 11-člennej volebnej komisie vo VO Staré bola Erika Lazorová a zapisovateľkou Mgr. Marta Janová.

Volebný okrskok ZBUDZA

V zozname voličov bolo zapísaných 417 oprávnených osôb. Voleb sa zúčastnilo 206 voličov (t. j. 49,40%), ktorí odovzdali 206 platných hlasov. Tie rozdelili jednotlivým kandidátom nasledovne:

vým kandidátom nasledovne:

P. Pellegrini 96 (46,60%), I. Korčok 56 (27,18%), Š. Harabin 33 (16,01%), I. Matovič 11 (5,33%), M. Kotleba 3 (1,45%), J. Kubiš, P. Dubovský a M. Náhlík po 2 (0,97%) a K. Forró 1 (0,48%). A. Danko a R. Švec nezískali ani jeden hlas.

V 2. kole zo 424 oprávnených osôb prišlo k volebným urnám 241 (t. j. 56,84%), ktorí pre dvojicu kandidátov na prezidenta SR odovzdali spolu 239 platných hlasov. P. Pellegrini získal 160 a I. Korčok 79.

grini získal 160 a I. Korčok 79.

Predsedom 10-člennej volebnej komisie vo VO Zbudza bol Mgr. Peter Janov a zapisovateľkou Ing. Natália Janová.

V rámci Slovenska prišlo k volebným urnám 2 254 206 voličov zo 4 364 071 oprávnených osôb (58,1%). I. Korčok získal 958 393 hl. (42,51%) a P. Pellegrini 834 718 hl. (37,02%).

V 2. kole prišlo k volebným urnám 61,1% oprávnených voličov, ktorí odovzdali P. Pellegrinimu 1 409 255 hl. (53,12%) a I. Korčokovi 1 243 709 hl. (46,87%). Prezidentom Slovenskej republiky na ďalšie 5-ročné obdobie (2024 – 2029) sa stal Peter Pellegrini, ktorý bol inaugurovaný v Bratislave 14. júna 2024. v histórii Slovenskej republiky sa stal prvým politikom, ktorý zastával všetky tri najvyššie štátnické funkcie.

J. P. Zemplínsky

MÁME DIAKONA

Dňa **4. februára 2024** náš rodák **ICOLic. Jozef Havrilčák z Oreského** prijal **diakonskú vysviacku** z rúk preosvieteného **vľadyku Cyrila Vasilu**, košického eparchiálneho biskupa. Slávnosť sa konala v **Katedrálnom chráme Narodenia presvätej Bohorodičky v Košiciach**. Pre obec to bola veľká udalosť a nášho diakona sme doprevádzali modlitbami. Tí, ktorí sa vysviacky osobne nezúčastnili, mohli túto svätú liturgiu sledovať prostredníctvom TV LOGOS, TV Zemplín alebo na facebookových stránkach. Služba diakona nášho rodáka Jozefa, ktorú prijal, je požehnaním pre neho, pre našu obec i pre celú Košickú eparchiu. **-DC-**

Máme radi našu obec UPRACME SLOVENSKO

Dňa **22. apríla** sa žiaci **Základnej školy a deti Materskej školy v Starom** zapojili do celoslovenskej aktivity **Upracme Slovensko**, ktorá v tejto obci prebiehala pod názvom **Máme radi našu obec**. Zamerali sa na vodný tok **Starianka** a tiež na okolie školskej budovy. Do upratovania pozývali okrem rodičov aj ostatných občanov obce. Počas upratovania sa deťom prišla podakovať aj pani **Eva Pavlíková**, ktorá deti odmenila sladkosťami. Vyzbierali sedem vriec odpadu. Deň sa vydaril, aj keď počasie im neprialo.

Ďakujeme, milí škôlkári a školáci, mnohí dospeláci by si z vás mali vziať príklad! **red**

REKONŠTRUOVALI DOM SMÚTKU

Dom smútku na obecnom cintoríne v Starom bol postavený v druhej polovici 90-tych rokov minulého storočia. Svojmu účelu slúži už takmer tri desaťročia a počas tejto doby boli realizované len menšie nevyhnuté opravy a údržba. Samospráva obce už v predošlom volebnom období uvažovala o rozsiahlejšej rekonštrukcii, ale z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov sa projekt nepodarilo zrealizovať.

*V tomto roku Starania reagovali na výzvu Ministerstva financií Slovenskej republiky zameranú na individuálne potreby obce a o poskytnutie dotácie sa uchádzali práve projektom na rekonštrukciu DS – výmenou dverí a okien. Táto žiadosť bola vyhodnotená ako úspešná a obci boli poskytnuté externé finančné prostriedky vo výške 14 000 €. Čerpanie dotácie bolo podmienené ukončením celého projektu, ktorého rozpočet predstavoval sumu 21 500 €, preto obec dofinancovala projekt z vlastných finančných prostriedkov. Kompletnú výmenu dverí a okien na Dome smútku, na základe verejného obstarávania, realizovala firma **Ján Bančanský, Dlhé Klčovo** koncom júna 2024. Následne vedenie obce rozhodlo o realizácii vykonania nových maľoviek interiéru Domu smútku.*

Vykonanou rekonštrukciou Domu smútku sme zabezpečili a poskytli dôstojnejší priestor pre vykonanie poslednej rozlúčky s občanmi našej obce. **M. B.**

ZO ŽIVOTA ZŠ STARÉ

DIDAKTICKÉ HRY

Jedenkrát v školskom roku sa uskutočňujú na škole didaktické hry. V tomto roku to bolo 18. júna. Žiaci sa teoreticky oboznámili s témou riešenia mimoriadnych situácií, zdravotnou prípravou a pobytom a pohybom v prírode. Prakticky si vyskúšali postup pri evakuácii školy v prípade ohrozenia, ošetrovanie poranenej ruky, nohy, prstov a hlavy. Naučili sa o význame vody, pítí povrchovej vody a všeobecnej zásady ochrany zdravia. V prírode určovali svetové strany podľa tieňa, tvary zemského povrchu a chránené územia.

ŠKOLSKÁ ŠPORTOVÁ OLYMPIÁDA

27. máj je dňom, ktorý je aj Medzinárodným športovým výzvacím dňom. V tento deň sa organizujú športové podujatia celoštátneho a medzinárodného rozsahu. Cieľom je vyzvať čo najväčší počet ľudí k pohybovej aktivite trvajúcej minimálne 15 minút a zároveň ich tým inšpirovať, aby každý deň boli fyzicky aktívni.

Aj žiaci ZŠ v Starom sa zapojili do tohto dňa Školskou športovou olympiádou. Súťažili v behu na

50 m, hode kriketovou loptičkou, skoku do diaľky z miesta, prekážkovom behu a vo vedomostnom kvíze o olympiáde ako takej a blížiacich sa olympijských hrách. Boli rozdelení do dvoch kategórií, 1. a 2. ročník a 3. a 4. ročník.

DEŇ S ANDERSENOM

Mesiac apríl je mesiacom detskej knihy aj preto, lebo v tomto mesiaci sa narodil Hans Christian Andersen. Aj v staranskej škole si pripomenuli tohto veľikána detských rozprávok blokovým vyučovaním pod názvom "Deň s Andersenom! Žiaci spoznali život rozprávkara a jeho diela. Potom si vybrali rozprávku Škaredé kačiatko. Rozprávku si čítali, pracovali s textom, využili ju aj v matematike a ďalší deň na výtvarnej výchove si zhotovili jazeru s kačicami a labutami.

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

Pedagógovia a žiaci školy pripravili pre predškolákov cestu rozprávkovou školou. Takýmto spôsobom im chceli ukázať, že školy sa netreba báť, ale tešiť sa na ňu. Aj školáci sa už tešia na septembrové stretnutie s priváckmi.

(Zdroj: [webstránka ZŠ Staré](#))

Účastníci prvého rifľového plesu.

RIFĽOVÝ PLES

Tretia januárová sobota sa v Starom niesla v znamení plesovej nálady. Obecná samospráva v spolupráci s kultúrno-športovou komisiou zorganizovala v miestnej telocvični "Obecný rifľový ples". Po úvodnom prípitku a predjedle sa na tanečnom parkete rozprúdila zábava v ľudovom aj modernom rytme. O výbornú náladu a zábavu až do skorých ranných hodín sa postarala hudobná skupina ABRAM z Pozdišoviec. V priebehu večera bolo podávané hlavné jedlo, občerstvenie formou bufetových stolov, káva a nechýbala ani bohatá tombola. Veríme, že všetci účastníci rifľového plesu sa zabavili k svojej spokojnosti a to bol hlavný cieľ tohto spoločenského podujatia v našej obci. Snahou samosprávy bude aj do budúcnosti usporadúvať podujatia, kde sa môžu stretnúť rôzne vekové skupiny obyvateľov a príjemne stráviť voľný čas. (zn)

ZASLÚŽENÝ DÔCHODOK

Pri príležitosti odchodu do dôchodku sa 26. júna v Materskej škole v Zbudzi ľútili deti a ich rodičia s pani učiteľkou Darinou Bálintovou, ktorá 45 rokov svojho života zasvätila výchove, či už ako učiteľka, alebo niekoľkonásobná riaditeľka.

Rodičia jej v príhovore podakovali za to, že si trpezlivo a oddane hľadala cestu ku každému dieťaťu a svojou láskavosťou a dobrosrdečnosťou im v škôlke vytvárala druhý domov. Detičky pani učiteľke vyjadrili svoju vďaku krásnymi básňami a piesňami a každé jej odovzdalo nádhernú ružu, bozk a objatie. Nechýbali však ani slzy dojatia a spomienky na pekné zážitky po celé roky jej pôsobenia v našej obci.

Na zaslúženom odpočinku jej všetci prajeme veľa zdravia, šťastia a ešte mnoho rokov strávených v kruhu svojich najbližších a tešíme sa na jej opätovnú návštevu v našej škôlke.

Anna Mandžáková

V Oreskom si pripomenuli Deň matiek.

Snímka: obor

MATKA – NAJVZÁCNEJŠÍ ČLOVEK...

Slovo mama znamená v živote človeka veľmi veľa. Je to človek, okolo ktorého sa točí celý život. Je to človek, ktorému nikdy nesplatíme to, čo pre nás urobil. Veď práve mama nám darovala to najcennejšie, a to – ľudský život."

Byť matkou je životným poslaním. Je to niečo, čo môžeme zažiť len my, ženy. Prežívať chvíľky, kedy je dieťa súčasťou nášho tela počas krásnych deviatich mesiacov, prežívať bolesť i neskutocné šťastie pri prvom objatí čerstvo narodeného dieťatka a potom prežívať neskutocnú lásku, ktorá každým dňom rastie a prehlbuje sa, prinášať obety pre dobro a šťastie nášho dieťatka. Byť matkou znamená nechať svoj život obrátiť hore nohami a žiť ho

pre druhých – pre naše deti.

Tento deň si zaslúži oslavu v podobe Dňa matiek, ktorá sa v Oreskom konala 12. mája v spoločenskej miestnosti.

Stretnutie začalo úvodným príhovorom pani starostky, ktorá privítala všetky mamičky a vyzdvihla ich nenahraditeľnú úlohu v rodine. Nasledoval kultúrny program, o ktorý sa postarala FSSK Harčarki z Pozdišoviec. Nechýbalo občerstvenie, chutný koláč a káva. Samozrejme ako každý rok, aj tentokrát si mamičky odnášali darček v podobe pekného štóly na stôl.

Vďaka Vám, milé mamičky. Bez vašej nekonečnej lásky, obojstrannosti a starostlivosti by naše životy neboli také plné a krásne. Buďte tu s nami ešte dlho. (M.)

Dojemná rozlúčka s dlhoročnou pedagogičkou MŠ v Zbudzi.

AKO DOPADLI EUROVOĽBY

V krátkom čase, ani nie trištvrte roka, máme za sebou v poradí tretie voľby, tentoraz do Európskeho parlamentu. V našich podmienkach to boli v poradí piate voľby poslancov do tejto európskej inštitúcie a konali sa v sobotu 8. júna. Kým predtým sme v nej mali 13, resp. 14 poslancov, tentoraz sme si volili už 15 zástupcov, ktorých sme vyberali z 23 politických zoskupení. Oproti predchádzajúcim voľbám bola tohtoročná účasť slovenských voličov rekordná, keď k volebným urnám ich prišlo 1 505 176, t. j. 34,38%, čo predstavuje nárast o 11,64% oproti roku 2019.

Najväčší podiel platných hlasov v týchto voľbách získali **Progresívne Slovensko** – 27,81%, **Smer-SD** – 24,76%, **Republika** – 12,53%, **Hlas-SD** – 7,18% a **KDH** 7,14%. Keďže tieto zoskupenia dostali viac ako 5% potrebných hlasov, všetky budú mať najbližších päť rokov (2024 – 2029) zastúpenie v Európskom parlamente.

Do voličských zoznamov v **Oreskom** bolo zapísaných **391 oprávnených osôb**, ktoré tvorili jeden volebný okrskok, k volebným urnám ich prišlo **107 (27,36%)** a odovzdali 104 platných hlasov. Najväčší podiel hlasov tu získali **Smer-SD** – 37 (35,58%), **Republika** – 13 (12,50%), **Progresívne Slovensko** – 11 (10,58%), **SaS** – 10 (9,62%), **Hlas-SD** 8 (7,69%) a **KDH** 6 (5,77%). Pod hranicou 5% percent skončili: **SNS** a **Slovensko/Za ľudí** – po 5 (4,81%), **Demokrati** a **Kresťanská únia** po 3 (2,88%), **Slovenský Patriot**, **Kotlebovci-LSNS** a **Zdravý rozum** – po 1 (0,96%). Zvyšných 10 strán nezískalo ani jeden hlas.

Predsedníčkou 9-člennej volebnej komisie bola Iveta Popovičová.

Do voličských zoznamov v **Starom** bolo zapísaných **616 oprávnených osôb**, ktoré tvorili jeden volebný okrskok a k volebným urnám ich prišlo **148 (24,02%)** a odovzdali 142 platných hlasov. Najväčší podiel hlasov tu získali **Smer-SD** – 47 (33,10%), **Hlas-SD** – 25 (17,61%), **Republika** – 18 (12,68%), **Progresívne Slovensko** – 16 (11,27%), **Demokrati** a **KDH** – po 10 (7,04%), pod piatimi percentami

skončili: **SNS** – 5 (3,52%), **Kresťanská únia** 3 (2,11%), **SaS**, **Slovensko/Za ľudí**, **KSS** a **Volt Slovensko** – po 1 (0,70%). Zvyšných 9 strán nezískalo ani jeden hlas.

Predsedom 15-člennej volebnej komisie bol Ing. Matej Čajka.

Do voličských zoznamov v **Zbuzdi** bolo zapísaných **426 oprávnených osôb**, ktoré tvorili jeden volebný okrskok a k volebným urnám ich prišlo **106 (24,88%)** a odovzdali 104 platných hlasov. Najväčší podiel hlasov tu získali **Smer-SD** – 28,84%, **KDH** – 19,23%, **Republika** – 17,30% a **Slovensko/Za ľudí** – 6,73%. Menej ako 5% získali: **Progresívne Slovensko** – 4,8%, **Hlas-SD**, **SaS** a **Demokrati** – po 3,84%, **SNS** a **Patriot** – po 2,88%, **Volt Slovensko**, **KSS** a **LSNS** – po 1,92%. Zvyšných 10 strán nezískalo ani jeden hlas.

Predsedníčkou 12-člennej volebnej komisie bola Michaela Vasiľová.

Na základe **celoslovenských výsledkov** nás budú vo volebnom období **2024 – 2029** v **Európskom parlamente** zastupovať títo zvolení kandidáti: **Ludovít Ódor** (Progresívne Slovensko – PS), **Luboš Blaha**, **Erik Kaliňák** (obaja Smer-SD), **Milan Uhrík** (Republika), **Monika Beňová** (Smer-SD), **Veronika Cířová Ostrihoňová**, **Martin Hojsík** (obaja PS), **Judita Laššáková** (Smer-SD), **Milan Mazurek** (Republika), **Lubica Karvašová** (PS), **Miriám Lexmann** (KDH), **Katarína Roth Nevedalová** (Smer-SD), **Branislav Ondruš** (Hlas-SD), **Michal Wieszik** a **Lucia Yar** (obaja PS). **Prípravil J. P. Zemplínsky**

NOVINKY Z ORESKÉHO

Medzi obce, ktoré majú kamerový monitorovací systém sa zaradilo aj Oreské. Práce zabezpečovala začiatkom roka michalovská firma LEKOS, ktorá inštalovala kamerový a zabezpečovací systém podľa požiadavky a potrieb obce za účelom zachovania bezpečnosti obyvateľov a verejného poriadku.

Tá istá firma realizovala v januári v parku pri obecnej úrade pre potreby občanov WI-FI.

Košická firma Monvea vykonala v zime v obci výrub, štiepkovanie a frézovanie stromov.

V apríli boli vybudované dve betónové šachty, čím sa zlepšil prietok povrchových vôd a čistenie potoka po príválových dažďoch v obci.

V jarných mesiacoch boli realizované viaceré práce – náter strechy na budove obecného úradu, osadená nová zostava – šmýkačka, lezecká stena a edukačná tabuľa na detskom ihrisku.

Opeknel aj areál bývalej základnej a materskej školy v obci. 18. mája sa tam uskutočnila brigáda, počas ktorej bolo opravené ihrisko, pieskovisko, vybudované nové ohnisko a stoly s lavičkami. Na týchto prácach sa podieľali obyvatelia Jozef Zalužický, Eduard Zalužický, Patrik Votoček, Ondrej Šalacha, Peter Baraník, Ján Béreš, Jozef Tirpák a Pavol Pastirák, za čo im patrí poďakovanie!
-DAC-

STRUČNE ZO STARÉHO

VÝRUB STROMOV

Už dlhšiu dobu obyvateľov časti obce "Ulica" trápili padajúce konáre zo suchých stromov nachádzajúcich sa na svahu po pravej strane obecnej cesty. Počas silnejšieho vetra, prípadne búrky, dochádzalo k ulomeniu suchých konárov a následne k ich spadnutiu priamo na obecnú komunikáciu, čím bolo ohrozené zdravie občanov, resp. poškodenie majetku. Koncom februára tohto roka obecná samospráva zabezpečila odborne spôsobilú firmu na pílenné drevin a za pomoci žeriavu boli nebezpečné drevin postupne odstránené. Uvedenou úpravou verejného priestranstva sa zvýšila bezpečnosť pohybu obyvateľov v tejto časti obce.

NOVÝ NÁTER

Po ukončení výstavby lávky a chodníka na cintorín samospráva obce zrealizovala opravu oplatenia areálu. Počas opráv bola doplnená a natretá ochranný náterom časť chýbajúceho oplatenia pred lávkou. Nakoľko oplatenie cintorína minimálne za posledných šesť rokov nebolo ošetrované proti poveternostným vplyvom počas, vedenie obce rozhodlo o zrealizovaní nového ochranného náteru celého oplatenia cintorína. Potrebné práce vykonali v marci zamestnanci obecného úradu svojpomocne.

VELKONOČNÁ VÝZDOBA

Dodržiavanie zvykov a tradícií našich predkov je súčasťou identity každého národa či etnika. V našej obci sa taktiež snažíme tieto tradície zachovať a odovzdať ďalšej generácii. Veľmi pekným zvykom je aj zdobenie veľkonočných vajčiek pri príležitosti sviatku Veľkej noci. Vkusne a pestro ozdobené veľkonočné vajčká a zajačikov sme mohli vidieť pred tohtoročným sviatkom umiestnené v obecnej parčíke oproti sýpkke. Tieto symboly jari v celkovej počte 18 kusov (9 + 9) zhotovili šikovné ruky Mgr. Marty Malejčikovej a Mgr. Miroslavy Petrocovej, členiek kultúrnej komisie pri OcZ, za čo im vedenie obce vyslovuje poďakovanie. Veríme, že tento zvyk aj v budúcnosti skrášli verejné priestranstvá našej obce. (red)

Príválové dažde spôsobili v Oreskom vylíatie potoka v centre obce. Na odstránení problému sa pracovalo ešte v jarných mesiacoch. Snímka: PZ

MEDZINÁRODNÝ DEŇ DETÍ – VEĽKÝ DEŇ PRE MALÝCH

Medzinárodný deň detí je sviatok detí, ktorý sa oslavuje v mnohých krajinách sveta. Zvyčajne sa oslavuje 1. júna, no nie vo všetkých krajinách je to pravidlom. Na Slovensku si tento sviatok pripomínáme od roku 1952, ale myšlienka MDD vznikla na Svetovej konferencii pre blaho detí vo švajčiarskej Ženeve. Prvýkrát sa tento deň oslavoval ešte v tom istom roku (1925) v americkom San Franciscu.

ODMENA PRE VŠETKÝCH

Zbudza opäť ožila. Aj tento rok v prvý júnový deň bolo dodaleka počut hlasný smiech a radosť detí, ktoré prišli svoj veľký sviatok osláviť spolu so svojimi kamarátmi. Na futbalovom ihrisku si každé dieťa prišlo na svoje. Cukrová vata, či obľúbená limonáda doplnili energiu po absolvovaní súťažných disciplín. Najšikovnejší boli odmenení vecnými cenami, ktoré deťom venovala obec Zbudza v spolupráci s OZ Zbušok a spoločnosť DaVerStav s.r.o. a všetky deti, ktoré sa osláv MDD zúčastnili, si odniesli balíček s chutnými maškrtami.

Deti sa mohli celý deň zabávať na skákacích hradoch a trampolíne. Nechýbala jazda na koníkoch, bez ktorých si už deti tento deň nevedia predstaviť, ani ujo balonikár, ktorý deťom vymodeloval z balónov ich priania. Malí aj veľkí si mali možnosť prezrieť poľnohospodársku tech-

Podobné nafukovacie atrakcie (hrady, šmykačky) ako boli v Zbudzi, sú neodmysliteľnou súčasťou osláv Dňa detí vo všetkých troch obciach.

Snímka: OZZ niku a komentovanú ukážku policajného zásahu, ktorú predviedli zástupcovia policajného zboru SR so svojimi psíkmi. Prekvapením pre deti bola pizza venovaná od Bohemia Terapie Kozmetika a na chutnom kotlíkovom guláši od Sion Systems s. r. o. a Gold Express s. r. o. si pochutnali takmer všetci.

Deti odchádzali spokojné a šťastné v neskorších popoludňajších hodinách a to bola najväčšia odmena pre všetkých, ktorí sa na organizácii a priebehu tohto podujatia akokoľvek podieľali. **Mgr. Ivana Mihočová**

STRAŠIAKOM BOLA BÚRKA

Aj v tomto roku v Oreskom patrilo 1. jún detskej radosťi zo slávania sviatku MDD. Aj keď sme sa snažili pripraviť pekný priestor pre deti v areáli bývalej ZŠ a MŠ, predsa nám to nevyšlo. Strašiakom sa stala blížiacia sa búrka, preto sme tento detský sviatok oslávili na verejnom priestranstve pri detskom ihrisku.

Na oslave nechýbali nafukovacie hrady, súťažné disciplíny, maľovanie na tvár, maskoti, ktorým sa deti veľmi potešili, a skúška fyzickej zdatnos-

Spartanské členky, náramky a bojový pokrik. Starania sú pripravené zdolať sedem prekážok, ktoré na nich čakajú. Snímka: JPZ

ti – pretahovanie lanom. Za súťažné disciplíny boli deti ocenené vecnými cenami a sladkosťami. Nakoľko bolo popoludnie horúce, k radosťi a osvieženiu detí prispela aj zmrzlina. Pristavený bol aj stánok s občerstvením. Všetci si pochutnali na dobrej klobáske, kofole a oteckovia na chutnom pívku. Za prípravu týchto dobrôt sa chceme poďakovať Tomášovi Kišovi.

Spoločné zážitky detí sú vzácne a deti si ich držia v pamäti. Aj tohtoročná účasť na spoločnej akcii doveduje, že mladí sa radi stretávajú, chcú stále niečo nové a záleží im na radosťi svojich ratolestri.

Chcem touto cestou poďakovať aj našim sponzorom, ktorí tiež prispeli k príprave pekného dňa, konkrétne Agro družstvu Staré, AT-Abov, Jozeľovi Chorholičovi, Blažejovi Baranovi, Milanovi Šimalovi, Miline Kišovej, Márii Rimkovej a JUDr. Valerijovi Podolskému. **D.C.**

Aj malí Orešťania si prišli na svoje.

Snímka: obor

V „SPARTANSKOM“ ŠTÝLE

Prvý júnový deň sa už tradične spája s deťmi, keďže si pripomínajú svoj sviatok – Medzinárodný deň detí. V Starom sa táto oslava posunula o týždeň, na druhý júnovú sobotu. 8. júna sa však už na futbalovom ihrisku naplno rozbehli oslavy tohto detského sviatku.

Prípravy na tohtoročný detský sviatok boli však o niečo zložitejšie a plne preverili schopnosti samosprávy, kultúrno-športovej komisie, ale i hasičov z miestneho DHZ.

Vedenie obce sa totiž rozhodlo pre deti pripraviť jednotlivé súťažné disciplíny formou absolvovania spartanskej trate. Každý z účastníkov pred začatím súťaže dostal spartanskú členku so štartovným číslom a musel zdolať viacero nástrah trate, ktoré preverili jeho kondíciu. Spartanská trať obsahovala totiž viaceré disciplíny – plazenie popod prekážku, beh cez prekážkovú dráhu z pneumatík, hod tenisovými loptičkami do terča, udržanie rovnováhy pri prechode dreveným hranolom, zasiachnutie plechovky z pneumatike požiarnou striekačkou, premiestnenie pneumatiky na istú vzdialenosť pomocou lana a beh cez drevené prekážky.

Po absolvovaní spartanskej trate bolo záverečné vyhodnotenie, kde každý športovec získal medailu, diplom a sladký balíček. Súčasťou osláv tohto sviatku boli aj nafukovacie atrakcie pripravené pre deti – skákací hrad a šmykalka, ktoré boli naplno využité počas celých osláv. V závere podujatia bol pre deti pripravený juniáles a penová šou. Miestni hasiči deťom predstavili hasičskú techniku – TATRA 815 s vodným delom a IVECO Magirus, ako aj výstroj hasiča pri zásahu na hasení požiaru.

Vedenie obce touto cestou vyslovuje poďakovanie všetkým, ktorí sa podieľali na príprave a zvládnutí podujatia pre našich najmenších. Osobitné poďakovanie patrí manželom Ing. Matúšovi Kohútovi a Ivane Kohútovej, ktorá zároveň celé podujatie moderovala. **-ber-**

AKO SME STAVALI MÁJE

Stavanie májov má v slovenskom prostredí niekoľkostoročnú tradíciu. Chlapci, ktorým sa páčilo konkrétne dievča, stavali pred jej dom strom, ozdobený farebnými stuhami či papierikmi – zvaný máj. Máj je niekoľko metrov vysoký ozdobený strom (breza, jedľa, jadravec, červený smrek, osika a pod.), ktorý bol osadený ku "kapurke" vyvolenej či inej dievčiny zväčša tajne – neskoro večer pred prvým májom. Približne v 15. storočí sa tento zvyk rozšíril takmer po celej strednej Európe.

V súčasnosti bývajú takéto "prekvapenia" dievčat súcich na vydaj skôr výnimočné (ale stávajú sa aj v našich končinách). Postupom času dostávali "máje" zväčša malé dievčatá ako prekvapenie od otcov, resp. bratov. Aj v našich obciach – Oreské, Staré a Zbudza – ich bolo niekoľko. Len v samotnej Zbudzi sme popri ceste narátali tucet má-

jov, dokonca pri jednej bráne dva. Tento rok sa skveli v plnej paráde o niečo dlhšie než po iné roky, keďže papierové stužky vydržia zväčša iba do prvého májového dažďa.

V našich obciach však v posledných desaťročiach dominujú spoločné máje, ktorých stavanie zabezpečujú miestne samosprávy. A ako tomu bolo tento rok?

Nedeľa 28. apríla v Oreskom

Spevacká skupina Starjani zo Starého svojimi pesničkami spríjemnila stavanie mája aj v susednom Oreskom. Snímka: obor

V poslednú aprílovú nedeľu naša obec ožila tradičným podujatím – stávaním mája. Pod modrou oblohou a pri príjemnom jarnom slnku sa v strede obce v parku stretli tí, ktorí chceli osláviť príchod leta a prejaviť hrdosť na naše kultúrne dedičstvo.

Pani starostka všetkých privítala a mužská folklórna skupina Starjani si prevzala pomyslené javisko. Svojím vystúpením nám všetkým zahriali srdcia. Ich melódie sa niesli okolím a pridávali to správne

čaro tomuto dňu. Okrem hudobnej zábavy sme si mohli pochutnať na chutných kysnutých koláčikoch, o ktoré sa už tradične postarala Mária Rimková zo Starého. Nechýbalo čapované pivo a kofola. Stavanie mája nie je len o zábave, ale aj o spoločenskom pute a tradícii. Aj takáto jednoduchá tradícia môže spojiť ľudí a prispieť k pocitu príslušnosti k našej obci. Tešíme sa na ďalšie podujatia, ktoré nám prinesú radosť, pohodu a pekné spomienky. M. M.

Utorok 30. apríla v Zbudzi

Stavanie mája v tejto obci má bohatú tradíciu. Pričinili sa o to najmä folkloristi z OZ Zbudzanska Solanka, často spoločne aj s hosťujúcimi folklórnymi skupinami z blízkeho okolia. Čas však nik nezastaví a v posledných rokoch domáci folkloristi vystupovať na takýchto akciách už nevidiať. Zbudzania napriek tomu o obľúbené podujatie, aj keď v menšom rozsahu, neprišli. Pričinili sa o to učiteľ-

ky miestnej materskej školy Mária Galambošová (súčasná riaditeľka) a Darina Balintová (bývalá riaditeľka), ktoré spoločne s deťmi navštívili pekný kultúrny program, ozdobili májku pestrofarebnými stuhami a osadili ju v prítomnosti rodičov a ďalších "zvedavcov" na tradičnom mieste pred budovou obecného úradu. Možnože aj z týchto predškolákov vyrastú raz zaničení folkloristi. P. Z.

Takto sa bavili Zbudzania počas stávania mája pred desiatimi rokmi. Snímka: archív JPZ

Utorok 30. apríla v Starom

Tradíciu stávania májov, siahajúcu až do stredoveku, sme v tomto roku poňali v našej obci trochu slávnostnejšie. Celé podujatie sa začalo pri budove miestnej základnej a materskej školy. Za spevu členov mužskej folklórnej speváckej skupiny Starjani sa sprievod detí a obyvateľov obce presunul do areálu obecného úradu a priniesol so sebou aj neozdobený máj.

Po úvodných slovách starostu obce sa deti a žiaci materskej a základnej školy s radosťou pustili do zdobenia mája. Farebnými stužkami ozdobený máj potom osadili dobrovoľní hasiči na pripravené miesto pred obecným úradom. Priebeh osláv pokračoval na obecnom amfiteátri v areáli obecného úradu bohatým kultúrnym programom. Pásmom piesní a tančekom sa predstavili deti MŠ a žiaci ZŠ, mladé talenty z našej obce reprezentovali Tobias Malejčík hrou na akordeóne a prítomným zaspieval aj Dávid Andrejčin, ktorého na husliach sprevádzala Sára Andrejčinová a na akordeóne Michal Čaj-

ka. Kultúrny program ukončili speváci z MFSSk Starjani pásmom ľudových piesní.

Po kultúrnom programe obecná samospráva poskytla prítomným na opekanie špekáčiky a zároveň bolo podávané občerstvenie pre deti aj dospelých. Po zotmení sa rozohorela vatra a do neskorých večerných hodín pokračovala májová veselica. (M.B.)

Na zdobení mája v Starom sa podieľali predškoláci i školáci pod dohľadom učiteliek. Snímky: JPZ

Pútnici z gréckokatolíckej farnosti Zbudza-Oreské na májovej púti v Litmanovej.

PUTOVAĽI DO LITMANOVEJ

V sobotu **25. mája** veriaci z farnosti **Zbudza-Oreské** putovali na **pútnické miesto v Litmanovej**, kde sa od 5. augusta 1990 do 6. augusta 1995 údajne zjavovala Panna Mária dvom dievčatám, 11-ročnej Ivetke a 12-ročnej Katke. Pútnici mali bohatý program. Svoju púť začali slávením svätého ruženca už v autobuse a pokračovali slávením Krížovej cesty na horu Zvir v sprievode duchovného otca Štefana Juska a o. diakona Jozefa Havrilčáka. Program púte obohatila Svätá liturgia, Moleben k sv. Charbelovi s pomazaním olejom sv. Charbela. Počas liturgie

pútnici mali možnosť prísť do sviatosti zmiernenia. Po skončení obradov si mohli načerpať vodu z prameňa sv. Jána Krstiteľa, poprechádzať sa a nabažiť prírody a atmosféry litmanovskej hory Zvir. Cestou späť sa pútnici zastavili v Nestville parku v Hniezdnom, kde sa občerstvili. Putovanie na horu Zvir pútnici zakončili Molebenom k Presvätej Bohorodičke a povzbudení duchovnou silou sa šťastlivo vrátili do svojich domovov. Ďakujeme nášmu duchovnému otcovi Mgr. Štefanovi Juskoovi za zorganizovanie tejto púte na mariánske pútnické miesto Litmanová. (VF)

Účastníci farského dňa v Zbudzi, pre ktorých bol pripravený pestrý program. Snímka: Peter Mandžák

FARSKÝ DEŇ

V poslednú júnovú nedeľu sa v Zbudzi konal „Farský deň“, organizovaný miestnou gréckokatolíckou farnosťou. Dopoludnia boli sv. liturgie a poobede o 15. hodine sme sa zišli na futbalovom ihrisku. Tam už bolo všetko pripravené pre deti aj dospelých. Veľký stan a pod ním stoly aj lavice, výborný guláš, dobroty na slano i sladko od miestnych šikovných gazdiniek, čapované pivo a kofola... Nechýbal ani veľký skákací hrad, trampolína a pripravený bol vykosnený trávnik pre malých aj veľkých futbalistov. Ako bonus tam boli

dva chrámové zvony s možnosťou zvonenia a niekoľko exotických hadov. Začali sme krátkou modlitbou a potom si už každý vybral to svoje. Pri družných rozhovoroch a stretnutiach sme upevňovali vzájomné vzťahy nielen veriacich obidvoch obradov zo Zbudze a Oreského, ale aj všetkých prítomných. Hojná účasť a výborná atmosféra nás uistili, že v tejto akcii treba pokračovať aj v budúcich rokoch. Vďaka patrí všetkým organizátorom aj účastníkom.

Štefan Jusko,
administrátor farnosti

SVEDOK VIERY o. DEZIDER TINK 40 rokov od jeho smrti

Dezider Tink sa narodil 3. septembra 1916 v kňazskej rodine otca Antona Tinka, ako druhý zo siedmich detí. Po základnej škole v Laškovciach študoval na ukrajinskom gymnáziu v Užhorode. Po maturite sa rozhodol pokračovať štúdiom teológie.

Sviatostné manželstvo uzavrel dňa 24. septembra 1940 v Chráme sv. archanjela Michala v Topolanoch s Valériou Leinerovou. Boh im požehnal tri dcéry. Otec Tink prijal sviatosť kňazstva 6. októbra 1940 v Kaplnke sv. Jozefa v Prešove v biskupskej rezidencii z rúk prešovského biskupa Pavla Petra Gajdiča OSBM. Primície mal 14. októbra 1940 v gréckokatolíckom chráme v Rakovci nad Ondavou. Spočiatku pôsobil ako kaplán vo farnosti Rakovec n/O. Potom dostal dekrét za správcu farnosti Vola, kde pôsobil až do svojej smrti. Počas rokov prenasledovania, podobne ako aj ostatní gréckokatolícki kňazi, nepodpísal prestup na pravoslávie. Kvôli tomu, musel s celou rodinou odísť do Karvinej na Morave. Rodina si mohla vziať len tie najpotrebnejšie veci. O. Dezider bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní šesť mesiacov nepodmienečne so zákazom pobytu v Prešovskom kraji v trvaní troch rokov. Trest odňatia slobody vykonal v prešovskej väznici. Počas výkonu trestu ochorela jeho manželka a v 37. roku života v Karvinej si ju Pán povolal k sebe a tak ostali po nej tri siroty.

Po obnovení Gréckokatolíckej cirkvi sa o. Tink vrátil späť na faru do Vole. Po návrate sa sústredil na opravu farského chrámu vo Voli, farskej budovy a chrámu vo filiálnej obci Oreské. Pri oprave filiálneho chrámu

v Oreskom sa smrteľne zranil miestny veriaci. K nehode došlo pri výbuchu granátu z druhej svetovej vojny. Štátne orgány túto udalosť chceli využiť voči nemu a chceli ho prinútiť, aby finančné prostriedky platil on zo

Voliansky presbyter o. Dezider Tink.

svojej penzie. Bol viackrát vypočúvaný, čo mu značne ublížilo na jeho zdraví, rovnako ako aj život vyhnanca, strata manželky, starosť o tri nezaopatrené deti a neustále sledovanie zo strany ŠtB. Od Pána Boha dostal milosť, že zomrel 23. februára 1984 pri slúžení svätej liturgie vo farskom chráme vo Voli. Jeho telo spočíva na michalovskom cintoríne. Večná mu pamiatka!

Spracoval: ICOLic. Jozef Havrilčák

JOZEF HAVRILČÁK

32 rokov

kňazská vysviacka:
25. 8. 2024 o 10:00
Bazilika minor, Michalovce

primície:
1. 9. 2024 o 10:30
Chrám Presvätej Bohorodičky
Ochrankyne, Oreské

Na diakonskej vysviacke o. J. Havrilčáka boli prítomní rodinní príslušníci a ďalší veriaci. Snímka: RARH

ČO MAJÚ SPOLOČNÉ ZBUDZA A ZBUDSKÉ...

Rozprávanie o tom, prečo majú Zbudza a Zbudské Dlhé spoločné meno... niečo o pánoch zo Zbudze

Minulosť je ako koreň stromu, na ktorého korunu v prítomnosti hladíme. Čo nám prezradí minulosť o tom, že Zbudské Dlhé a Zbudza majú rovnaké mená? Určite to nebola náhoda, že sa tieto mená sídlisk na Zemplíne tak pomenovali a v priebehu stáročí dochovali až do dnešných dní....

Bolo to za čias panovania kráľa Bela IV. (1235 – 1270). Istý muž, spomedzi Slovenov, ktorý sa volal Budislav, sa dal do služieb kráľa. Nevieme nič o jeho rode a ani jeho osobe. Meno však bolo akoby prorocké. Značíť toľko ako „budiaci slávu“. Či chcel získať slávu tým, že sa dal do služieb kráľa Maďarov, nevieme. Už vyše sto rokov ubehlo od toho času, čo údelné knieža Nitry nezasadol na kniežací stolec a jeho územie zabil kráľ.

Slovienski veľmoži a ich služobníci preto vstúpili do služieb kráľa. Budislav mal dvoch synov. Starší sa volal Peter a mladší Ladislav.

Po čase mu kráľ daroval za verné služby majetok medzi riekou Laborec a majetkami Trnava, Staré a lesony. V tom lese neskôr založili páni z Michaloviec novú dedinu Strážany. Tento

majetok sa nazýval Zbudza. Keď chlapci dorástli, dal ich do služieb Jakova z Michaloviec. Bola to obyčaj, podľa ktorej menej majetní šľachtici dávali svojich synov k bohatším do služby, aby sa na dvore bohatého muža mnohému priučili. Skúsenosti a vedomosti boli vtedy vysoko cenené. Najprv vystupovali ako pážatá neskôr ako zbrojnoši Jakova. Nakoniec, keď dospeli a oženili sa, stali sa členmi jeho družiny. Keď Peter umrel, jeho syn Ján tiež vstúpil do služieb Jakova. Preto Jakov v roku 1301 odmenil Ladislava a Jána zo Zbudze za verné služby a daroval im časť z majetku Staré. Územie sa nachádzalo v susedstve ich majetku. Odvtedy sa začalo rozlišovať medzi Nižnou a Vyšnou Zbudzou. Nižná Zbudza sa nachádzala v Užskej župe a bola dedičstvom po otcovi. Vyšná Zbudza sa nachádzala v Zemplínskej župe, ktorú získali od pánov z Michaloviec. O niečo neskôr Ladislavov syn Mikuláš zo Zbudze sa dal do služieb Mikča šarišského župana, ktorý bol oddaným služobníkom kráľa Karola Róberta (1304 – 1342).

V tom čase žil veľmi bohatý pán Peter, syn Petra, zvaného Petene, ktorý mal rozsiahle majetky na Zemplíne. Patrilo mu územie od Se-

čoviec po Čičavu, ktorá patrila pánom z Rozhanoviec, majetky hradu Jasenov a Humenné, ktoré sa tahali až po hranice s Haličským kniežatstvom a majetky Turany, Domaše až po Ohradzany. Obaja šľachtici zo Zbudze, Mikuláš a Ján sa dohodli so spomínaným Petrom, že si vymenia svoje majetky Zbudzu a Dlhé Pole, ako sa vtedy nazývalo Zbudské Dlhé. Ako to bolo vtedy vyzkom, kto získal niečí majetok, vypýtal si od neho i listiny, ktoré sa k tomuto majetku vzťahovali.

Tak i šľachtici zo Zbudze si vypýtali od Petra listiny na majetok Dlhé Pole. Ako neskôr vysvitlo, či už v dobrej vôli pána či podvodne, získali Michal a Ján pôvodnú listinu z roku 1268 na celý majetok Dlhé Pole, ktorý sa rozprestieral na ploche vyše 100 popluží (stará uhorská miera asi 126 ha)

okolo 13 000 ha. Lebo pán Peter im vydal iba dedinu s príslušným chotárom na viac ako 4 poplužia teda asi 600 ha. Oni si tú listinu ponechali. Medzitým sa Peter vzbúril proti kráľovi a pokúsil sa ho dvakrát zabiť. Potom spolu s palatínom Kopasom ušli do Haliče, aby pripravili sprisahanie a korunu získali pre haličské knieža Andreja. Keď Peter zistil o počínaní šľachticov z Zbudze, ešte pred tým než ušiel, prepadol Mikuláša v jeho dome a nechal ho strašne umučiť, na čo on umrel.

Keď kráľ v roku 1317 zhabal Petrovi majetky pre velezradu, ktorej sa dopustil, šľachtici zo Zbudze ostali najprv ticho. Potom otvorene sa začali preukazovať starou listinou, akoby im majetky Dlhé patrili oddávna. Zvlášť, keď chcel tieto majetky získať Druget, ktorý hrad Jasenov získal od kráľa. Odvtedy aj napriek súdom s Drugetom, ktoré trvali cez 20 rokov, si šľachtici majetok Dlhé udržali. Preto sa po čase začali dediny Dlhé ale i Rokytov a Belá označovať ako Zbudské Dlhé, Zbudský Rokytov a Zbudská Belá. Tak sa stali šľachtici zo Zbudze páni veľkého majetku, ktorého dediny nosili a niektoré i nosia toto pomenovanie dodnes.

ThDr. Daniel Boleš PhD.

DVE DESAŤROČIA BEZ ŠKOLY

Po dlhých desaťročiach **Základná škola v Zbudzi** prestala v roku 2004 existovať. Vzdelávacie zariadenie bolo určené prevažne pre deti 6-ročné a staršie. Povinná školská dochádzka mala v rôznych obdobiach rôznu dĺžku. Prvá drevená školská budova v obci stála pri kostole. Neskôr bola prebudovaná na murovanú. Dnes je v nej materská škola a kultúrny dom. Menili sa aj názvy tejto inštitúcie: Rímskokatolícka ľudová škola (od r. 1863), Rímsko- a grécko-katolícka ľudová škola (1932), Štátna ľudová škola (1945), Národná škola v Zbudzi (1948), Základná deväťročná škola v Zbudzi, ročník 1.-5. (od šk. r. 1961/1962), Základná škola v Zbudzi, ročník 1.-5. (1988).

Škola bola v roku 1955 presťahovaná do bývalého kaštieľa rodu Vicmándy, terajšieho sídla obecného úradu. Na škole pôsobili:

Alexander Šefer (Schäffer). Učiteľom bol v roku 1863. Jeho meno sa uvádza aj na hárku z prvého moderného sčítania obyvateľstva v r. 1869. Michal Kunder (Kunder Mihály), ako učiteľ v r. 1882 – 1896. Andrej Besler (Beszler András), ako dlhoročný pedagóg a správca školy v r. 1896 – 1915. Edmund Veme, ako učiteľ/správca školy v r. 1922 – 1923. Jozef Dudáš, ako učiteľ/správca školy v r. 1925 – 1926. Mária Barnová, rod. Dudášová, ako riaditeľka školy od r. 1927 až do 50-tych rokov 20. stor. Po nej ako správca školy nastúpil Michal Petruška, istý čas viedol obecnú kroniku. František Kajánek učil v r. 1954 – 1962. V r. 1961 – 1962 bol zároveň správcom školy. Mária Hrozičiková, dlhoročná pedagogička školy a obyvateľka obce Zbudza, ako riaditeľka v r. 1962 – 1979. Elena Gočová, ako riaditeľka v r. 1979 – 1982. Ludovít Kopernický, ako správca školy v r. 1982 – 1988. Magdaléna Chrustičová, dlhoročná učiteľka ZŠ v obci, od r. 1969, neskôr aj riaditeľka ZŠ (1988 – 1998). Magdaléna Mendelová, ako učiteľka a správca školy v r. 1998 – 1999. Dana Čolláková ako učiteľka a správca školy v r. 1999 – 2000. Mária Hajduková ako učiteľka a správca školy v r. 2000 – 2001. Mária Maskalová ako učiteľka a správca školy v r. 2001.

Pred 20 rokmi, k 30. júnu 2004, bola v obci zrušená základná škola. Od septembra 2004 museli všetci školopovinní žiaci z obce navštevovať základné školy v okolí, najmä v najbližších mestách Michalovce a Strážske.

A.M.

BRÁNILI SLOVENSKO

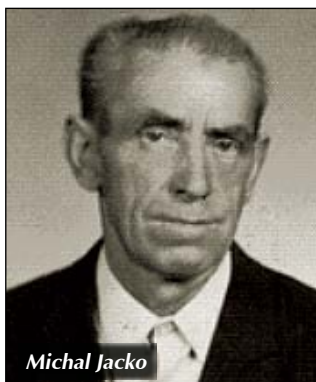
Málokto vie o konflikte označovanom ako Malá vojna. V našich končinách bol predzvesťou najväčšej apokalypsy v dejinách ľudstva, 2. svet. vojny. Ani vznik slovenského štátu pred 85 rokmi, v marci 1939, pod garanciou Nemecka, neodradil horthyovské Maďarsko od agresie

padol 24.3.1939 pri obrane vlasti v priestore Gajdoš – Niž. Rybnica, či Štefan Butka z Pavloviec, padol 24.3.1939 pri obrane rodnej obce.

Medzi obrancami Slovenska boli aj občania Zbudze. Z osobných dokumentov vojakov, resp. výpisov z vojenskej evidencie vyplýva, že „bojov proti Maďarom“ v marci 1939 sa zúčastnil aj Michal Jacko, rodák zo Zbudze. M. Jacko (*1914) sa narodil rodičom Márii rod. Mižovej a Jurajovi Jackovi. Otec narukoval do 1. svet. vojny a ako príslušník c.-k. armády začiatkom októbra 1916 padol na východnom fronte. O 20 rokov neskôr jeho syn Michal Jacko nastúpil v Čsl. armáde od 1.10.1936 do 30.11.1936 ako nováčik na základnú službu do pešieho pluku 20 v Michalovciach. Od 1.12.1936 do 16.4.1937 absolvoval Poddôstojnícku školu pechoty pri 20. pešom pluku Michalovce. 1.1.1938 bol povýšený na slobodníka. V máji 1938 bol premiestnený na nemecké hranice v Čechách, severne od Liberca. Po odovzdaní Sudet Nemcom prešiel na Podkarpatiskú Rus za Mukačevo. Vzhľadom na mimoriadnu situáciu, od 14.3.1939 do 24.4.1939 konal výnimočnú činnú službu v pešom pluku v dôsledku mobilizácie (daný na obranu hraníc proti Maďarom).

Do vznikajúcej Slovenskej armády boli v marci 1939 mobilizovaní aj ďalší občania, napr. Jozef Barna (*1919) zo Zbudze.

Ing. Mgr. Anton Meteňko, PhD.

Michal Jacko

proti mladej republike. Už 15. marca sa proti agresorovi na kóte Červenica pri Užhorode úspešne bránila skupina zložená zo žandárov a dobrovoľníkov zo Zemplína.

Bojová línia sa nakoniec ustálila na osi Stakčín – Sobrance – Pavlovce n/U. Vrcholom cynizmu agresora bolo bombardovanie mesta Spišská Nová Ves 24. marca 1939 maďarským fašistickým letectvom. V týchto obranných bojoch o východné Slovensko, sa vyznamenali aj mnohí Zemplínčania – napr. dobrovoľník Mikuláš Klanica zo Sliepkoviec,

JUBILANTKA M. ŽUŽOVÁ

Životné jubileum oslávila v tomto roku Mgr. Marta Žužová, rod. Straková. Narodila sa 15. februára 1944 v Prešove. Pochádza z úradníckej rodiny. Detstvo trávila u starých rodičov vo Veľkom Šariši. Jej starý otec Július Bialko bol čs. legionárom v Rusku, roku 1920. Bol zručný remeselník, strojník zámočník - mechanik. Venoval sa tomu prakticky celý život.

Marta Straková, po skončení ZOŠ na Konštantínovej ulici, študovala na SVŠ v Prešove na Mudroňovej ulici, kde zmaturovala v roku 1961. V tom istom roku nastúpila na vysokoškolské štúdium na Pedagogickú fakultu UPJŠ v Prešove. Odbor učiteľstvo slovenský jazyk – dejepis ukončila štátnou záverečnou skúškou v roku 1965. Jej súčasťou bola aj obhajoba diplomovej práce na tému

„História Šarišskej župy“. Dva roky učila na ZDŠ v Tulčíku (okres Prešov). V roku 1966 sa vydala za A. Žužu, absolventa tej istej vysokej školy. Ako manželka spoločne vyučovali na ZDŠ v Strážskom, do roku 1974. V tom istom roku prešli učiť na III. ZDŠ v Michalovciach. Tu pôsobili do roku 1980.

V rokoch 1972 - 1973 absolvovala M. Žužová PgŠ v Prešove. Najdlhšie, v rokoch 1980 - 2001, pôsobila ako učiteľka a neskôr ako zástupkyňa riaditeľa školy na V. ZDŠ v Michalovciach. Do známej školy na Školskej ulici v Michalovciach (m. č. Stráňany), dochádzali na II. stupeň aj žiaci zo Zbudze, napr. Štefana Barnu, či Michala Ferka. Aj ako dôchodkyňa sa snažila byť prospesná. Spoločne s manželom učila jeden rok utečencov v záchytnej tábore v Humennom.

(A. Meteňko)

Bociany prilietajú do našich končín výnimocne už od konca februára. V Oreskom v tomto roku spozorovali prvého bociana 4. marca pri hniezde oproti kostolu. Zvyčajne ako prvý prilietajú samček, aby pripravil hniezdo pre budúcu bocianiu rodinku. Snímka: JPZ

NÁŠ RODÁK – KAPITÁN

Aj v našej obci Oreské sa zrodili mnohé zaujímavé povolania. Jedným z výnimočných je aj povolanie pilota. Náš rodák Ing. Vladimír Král po ukončení vysokoškolského štúdia v študijnom programe letecká doprava na Žilinskej univerzite v Žiline začal lietať pre leteckú spoločnosť Ryanair v roku 2017. Kapitánsky výcvik začal v novembri 2023 a úspešne ho ukončil vo februári 2024. V súčasnosti lieta na linke z Bulharska, zo Sofie. Vladkovi blahozeláme a prajeme mu veľa zdravia, šťastia a vďaka šťastnej nalietaných kilometrov. D.C.

SPOLOČENSKÉ OKIENKO

V prvom polroku 2024 sa narodili:

Anna CHORCHOLIČOVÁ (Oreské), Jozef JAKUB (Staré), Elena TEKÁČOVÁ (Zbudza).

Uzavreli manželstvo:

Patrik MISÁR a Dominika PUŠKÁROVÁ, Marcel BABUKA a Timea MIŠKOVÁ (Staré), Lucia ČMILOVÁ a Ing. Tomáš ONDRUŠKO, Ing. Róbert SOTÁK a MUDr. Gabriela TIMKOVÁ (Zbudza).

Oslávil životné výročia:

50 rokov – Iveta BORKOVÁ (Oreské), Ing. Eva BAČOVČIŇOVÁ, Marta TKÁČOVÁ, Dana DERMEKOVÁ, Svetlana GRODECKÁ, Ing. Ján BAČOVČIN, Peter KEIL, Dana KRAJNÍKOVÁ, Jana MICHALOVČIKOVÁ, Peter DEMČÁK (všetci Staré), Slávka LIBOVIČOVÁ, František FERKO, Marcela JACKOVÁ, Janka ŽROBEKOVÁ, Maroš BARNA, Marcela ONDILLOVÁ (všetci Zbudza).

60 rokov – Ján CVOREŇ, Štefan KOSTOVČÍK, Gabriela ŠIMALOVÁ, Mária VOJTKOVÁ (všetci Oreské), Marta KRÁLOVÁ, Miroslav LEŠO, Jozef PLUCHTA (všetci Staré), Dušan HIRJAK, Anna HEJNÍKOVÁ, Zdenko MANDŽÁK, Jozef KAKOŠ, Jozef POLTORÁK, Marta ČMILOVÁ, Ján KOPAS (všetci Zbudza).

70 rokov – Magdaléna BAČOVČIŇOVÁ, Ján HARVAN, Hedviga MISÁROVÁ, Helena TURCOVČIKOVÁ, Irena LAZAROVÁ-ŠIVAK, Ladislav HRIC, Darina BANÍKOVÁ (všetci Staré).

75 rokov – Mária HRUŠKOVÁ, Irena KUŽMOVÁ, Anton BARANÍK (všetci Oreské), Jozef ČOPAN, Marta MISÁROVÁ, Ján IVAN (všetci Staré), Dušan VAHILA, Alexander KALEJA, Emília DZURJOVČIŇOVÁ, Cyril DZURJOVČIN, Tibor BEŇAK (všetci Zbudza).

80 rokov – Irena PLUCHTOVÁ, Apolónia FABIANOVÁ (obe Staré), Marta ŽUŽOVÁ, Ludmila ČOREJOVÁ (obe Zbudza).

82 rokov – Štefan KOSTELNÍK (Oreské), Eva SALOŇOVÁ (Staré), Milan PULAK (Zbudza).

83 rokov – Viliam MIHALKO (Oreské), Germunda KUCHAROVÁ, Ema ŠAMULÁKOVÁ (obe Staré), Magdaléna MANDŽÁKOVÁ, Jozef JENČO (obaja Zbudza).

84 rokov – Irena ČAUDEROVÁ, Silvia KOLIBABOVÁ (obe Staré).

85 rokov – Viliam BORKO (Oreské), Hedviga LAZÁROVÁ, Terézia DUNCOVÁ (obe Staré), Ludmila DZURJOVČIŇOVÁ, Václav PULÁK (obaja Zbudza).

86 rokov – Filoména ŠIMALOVÁ (Oreské), Serafína PLUCHTOVÁ, Serafína ŠALACHOVÁ, Anna SABOVÁ, Helena BAČOVČIŇOVÁ, Helena PETRUŠKOVÁ, Anna JAKUBOVÁ (všetky Staré), Jozef MASKAL, Aurélia MASKALOVÁ, Mária MOROZOVÁ, Michal ČOREJ (všetci Zbudza).

87 rokov – Mária HUJDIČOVÁ, Mária ZALUŽICKÁ (obe Oreské), Agnesa BEREŠOVÁ (Staré).

88 rokov – Juliana HAVRILČÁKOVÁ (Oreské), Anna KLOČANKOVÁ, Magdaléna UHALOVÁ, Božena ŠTACHYROVÁ (všetky Zbudza).

89 rokov – Bernardína STRIČKOVÁ (Staré).

90 rokov – Valentín CHMELIAR (Oreské).

91 rokov – Helena HUDÁKOVÁ (Staré), Melánia KOLESÁROVÁ (Zbudza).

94 rokov – Margita MIŽOVÁ (Zbudza).

Opustili naše rady:

Blažej BARAN (nar. 1957) – Oreské, Jolana FERENCOVÁ, rod. Palovčáková (1927), Jozef HUDÁK (1954), Milan GEREGÁČ (1947), Terézia RUJAKOVÁ, rod. Stričková (1940) – všetci Staré, Anton JENČÍK (1958), Marián MANDŽÁK (1963), Pavlína SOROČIŇOVÁ, rod. Filipčíková (1942), Anna IHNÁTOVÁ, rod. Pivovarníková (1953) – všetci Zbudza.

K 30. júnu 2024 bolo prihlásených k trvalému pobytu v Oreskom 476, v Starom 757 a v Zbudzi 516 obyvateľov.

Takýto maco sa v máji pohyboval v katastri Oreského. Snímka: FB

Dievčatá...

... a chlapci DHZO Staré na štarte tohtoročných pretekov.

Snímky: -maja-

ŠTAFETU PREVZALI MLADŠÍ

Dobrovoľní hasiči v Starom mali od začiatku roka pokojné obdobie a nebol nevyhnutný žiadny ich zásah. Športovú činnosť vzali tento rok do rúk mládežníci, ktorí nás reprezentovali na troch hasičských súťažiach.

Prvou zastávkou bol 30. ročník súťaže o **Zemplínsky pohár**, kde sa predstavili v dorasteneckých kategóriách. Dievčatá sa umiestnili na **druhom mieste** a chlapci brali za lepší druhý pokus rovnako **druhé miesto**.

Hasičské zápolenie si vyskúšali v druhej polovici mája v **Žbinciaci** na 7. ročníku **Memoriálu Jozefa Jurča**. V ženskej kategó-

rií obsadili naše **hasičky siedmu priečku** časom **22,66 sekúnd**. S o máličko rýchlejšim výsledným časom, **22,22 sekúnd**, ukončili svoje účinkovanie na súťaži **chlapci** a v mužskej kategórii im patrilo **trináste miesto**.

Poslednou zastávkou v prvej polovici roka bolo **Bystré**. Dievčatám sa tu **vôbec nedarilo** a obidva súťažné pokusy boli vyhodnotené ako neplatné. **Chlapcom** hasičský útok vyšiel lepšie v prvom kole, ale dosiahnutým časom **23,80 sekúnd** sa umiestnili na **chvoste výsledkovej listiny – 20. mieste**.

Dobrovoľní hasiči pomáhali pri kultúrno – spoločenských podujatiach, ktoré sa konali v našej obci – **stavenie mája** a **Medzinárodný deň detí**. V rámci činnosti Dobrovoľného hasičského zboru obce Staré sa traja členovia zúčastnili kultúrno – spoločenského podujatia **Župné dni**, organizovaného Košickým samosprávnym krajom v **Michalovciach**, kde pôsobili ako **protipožiarna asistenčná hliadka**.

-maja-

SAHAJDA OPĀŤ V REKORDE

Za pekného slnečného počasia sa v sobotu **16. marca** na trati Strážske-Staré a späť uskutočnil **18. ročník** medzinárodného cestného behu **Laborecká desiatka – Memoriál Jozefa Lipovského**. Na štart sa postavilo 247 pretekárov, medzi nimi aj slovenskí reprezentanti **Tibor Sahajda** (vítaz L-10 z rokov 2015 a 2019), **Katarína Pejpková-Bérešová** (vítazka L-15 z roku 2007 a L-10 z roku 2009) či **Žofia Naňová**. Kým Sahajda si bežal "svoje preteky" a zvíťazil systémom štart – cieľ v novom traťovom rekorde, Pejpková-Bérešová nestačila na Naňovú. Ďalšiemu víťazovi **Jozefovi Urbanovi** (L-15 z roku 2010) sa tentoraz ušla len "zemiaková medaila".

Výsledky 18. ročníka:

Muži A (18 – 39 rokov)

1. **Tibor Sahajda** (Cassovia Running Team) 30:27 min., 2. **Matúš Hujsa** (Naša atletika) 31:50 min., 3. **Ludvíg Herich** (Active life team Košice) 32:21 min.

Muži B (40 – 49 rokov)

1. **Rastislav Skubeň** (AK VTJ Zvolen) 35:28 min., 2. **Marek Mockovčiak** (TJ Obal servis Košice) 36:26 min., 3. **Marek Šeleng** (Prestige) 37:31 min.

Muži C (50 – 59 rokov)

1. **Jaroslav Paľo** (Oldratí Humenné) 37:58 min., 2. **Jozef Štefaniš** (Maras team) 39:06 min., 3. **Marek Maľuk** (BKO Vyšná Myšľa) 39:21 min.

Muži D (60 – 69 rokov)

1. **Jozef Cvciger** (Maras team) 36:40 min, 2. **Peter Gajdár** (JAK Bardejov) 38:00, 3. **Miroslav Smetana** (BK Medzilaborce) 40:53 min.

Muži E (nad 70 rokov)

1. **Ján Čigáš** 48:29 min., 2. **Štefan Švec** (obaja Košice) 53:58 min., 3. **Štefan Mihalík** (Maras team) 54:48 min.

Juniorky

1. **Martin Filčák** (Humenné) 49:33 min., 2. **Filip Lengyel** (Leming Bidovce) 51:30 min., 3. **Martin Čeklovský** (Prešov) 55:17 min.

Ženy F (18 – 39 rokov)

1. **Žofia Naňová** (Slávia STU Bratislava) 36:19 min., 2. **Katarína Pejpková-Bérešová** 36:31 min., 3. **Monika Kubáková** (obe TJ Obal servis Košice) 39:39 min.

Ženy G (40 – 49 rokov)

1. **Zuzana Adamčíková** (ŠKP Bratislava) 41:36 min., 2. **Zuzana Bochová** (Giglovce) 43:25 min., 3. **Stanislava Straňavská** (Zdravie v pohybe Lučatín) 43:59 min.

Ženy H (50 – 59 rokov)

1. **Marcela Marcinová** (BK Humenné) 48:25 min., 2. **Marta Zelová** (Topoľovka) 50:56 min., 3. **Terézia Medvecková** (Maras team) 54:32 min.

Ženy I (nad 60 rokov)

1. **Terézia Džačovská** (Prešov Running Team) 46:08 min., 2. **Drahomíra Popracová** (Kežmarok) 51:09, 3. **Zlatica Semanová** (BK Vyšná Myšľa) 51:58 min.

Juniorky

1. **Laura Pálfi** (Active life team Košice) 57:42 min.

Dovedna štartovalo 247 pretekárov, z toho 178 mužov, 65 žien, 3 juniorky a 1 juniorka. 206 pretekárov dokázalo zabehnúť 10-kilometrovú trať pod 1 hodinu. **T. Sahajda** zvíťazil už po tretíkrát a zakaždým v traťovom rekorde.

J. P. Zemplínsky

Popredný slovenský bežec **Tibor Sahajda** (vpravo) si bežal "svoje" preteky – pred ním nikto, za ním sa postupne ukazovali skupinky bežcov – najmenej zaostávali **Matúš Hujsa** (7) a **Ludvíg Herich** (239). Snímky: JPZ

KRÁTKO ZO ŠPORTU

FUTBAL
DOSPELÍ

VIII. liga ObFZ Michalovce

Ročník 2023/2024 – jarná časť

12. kolo (7.4.2024):

ZBUDZA – POROSTOV 9:1 (4:0)

Góly: Kočerha 5, Hrick 2, Vasíl, Macejka – M. Sič. Pred 50 divákmi rozhodoval M. Žofčák.

13. kolo (14.4.2024):

DÚBRAVKA – ZBUDZA 2:6 (1:2)

Góly: Jurov, Pandoščák – Tarhovický 2, Kopás 2, Kočerha, Ch. Mandžák. ŽK: Kurej (d).

(Dokončenie na str. 10)

